

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Balthassaris Alvarez, Societatis Iesv Religiosi

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. XLVII. Quid fecerit Villa gartiæ cum ijs qui studijs absolutis tertiam probationem agebant: & quædam alia notatu digna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42916

CAPUT XLVII.

*QVID FECERIT VILLA
Gartia cum iis qui studiis absolutis ter-
tiam probationem agebant: &
quadam alienata
digna.*

ENIENS P. Balchaffar Villa. ANN.

Gartiam , redijt cum vistato 1579.
suo feroore ad munus Magistri
Nouitiorum & nominatim eo-
rum, qui, Theologiae studijs ab-
solutis , tertium suæ probatio-
nis annum habituri erant, iux-
ta Societatis constitutiones: quod ipsum, ut fieret
serio omnino constituerat, qui recens fuerat mis-
sus Visitator à Patre nostro Generali, eò quod
magni sit momenti ad spiritum reparandum,
qui literarum studijs & exercitationibus soleat
debilitari; & ad discendum , aptè coniungere
scholasticam Theologiam cum mystica spiritus
scientia , & familiaritate cum Deo ; & se-
riò attendendum ad proprij iudicij & vo-
luntatis mortificationem ; & propensionum,
quæ recens eruperunt , aut studiorum tem-
pore apparuerunt , cùm priùs quasi extin-
ctæ & tectæ fuissent. Et quoniam qui huius-
modi literaria exercitia peregerunt , aperue-
runt oculos , quos Tyrocinij tempore clau-
fos habebant ; ac multa viderunt , quæ priùs

Mm 4. non.

non intelligebant, aut non aduertebant:ij multò magis proficere possunt tertio hoc anno , quād duobus illis primis:& si seriō , & ex animo ei attendatur, est optimum tempus, quod sit in religione. Et si loquendum mihi est iuxta commune proverbium , de foro aut nundinis , sicut in eis mihi euenit:affirmo, ad gloriam Dei, quod in quadraginta annis , quibuscum hæc scribo in Societate maneo , non habuerim annum meliorem & fœcundiorem quād illum. Tunc enim Dominus mihi oculos aperuit , vt cuperem valde seriō ei seruire:ad quod plurimum me iuuit,quod tales fortius fuerim Magistrum, Patrem scilicet Balthasarem,quod valde fuerat mihi in votis.Cūm enim illo anno 1579,circa festum S.Lucæ sexdecim,qui studia nostra absolueraus, ad tertiam Probationem ituri essemus, octo Metinam , & octo Villa-Gartiam : valde ego optauī, & egi, vt irem Villa-Gartiam , vt maiori quiete , & solitudine, ac multò ampliū , vt tali Magistro vterer , cuius spiritum & excellens Magisterium expertus eram in multis rebus,quas suprà retuli. Ad quorum confirmationem referam alia de modo & ratione, qua deducebat agentes tertiam Probationem, distincta ab ea , qua ipsos Tyrones. Hos enim exercebat & mortificabat cum aliqua severitate, tanquam spirituali hac cælatura magis indigentes: antiquos verò illos blandiū tractabat , constitutens eos in ipsa via mortificationis , vt ipsi se ad illum offerrent : qui valde exstimalabantur,tum exemplo ipsorum Tyronum,qui egregiè illam se-ctabātur;tum vt ipsi bono illis essent exemplo:& ita Probatio peragebatur eo feroore,quem suprà insi-

insinuanimus fuisse Metinæ. Et quoniam Villa-Gartia est paruum Oppidum, & ferè rusticorum, petebant facultatem eundi Metinam de Rio Seco, (qui locus & propè est, & magnus, quod in diebus Fori magnus populus confluit) ut suas ibi publicas mortificationes exercent, quibus mundi huius honorem conculcarent, & se ipsos vincirent.

Quod magis excelluit in his mortificationibus, fuit P. Franciscus Cordubensis, (cuius mentionem *P. Franciscus Cordubensis.* fecimus capite 30.) qui semper in feroore fuit Nouitius; venitq; eò, ut inter eos moreretur, agés nunc tertium suæ Probationis annum, ut ex ea benè probatus migraret in cælum. Cuius mors occasionem accepit ex quadam insigni mortificatione, quam, ut se humiliaret, fecit. Intellexit enim quendam Fratrem mitti Viennam, uno miliari à Villa-Gartia, emptum aliquos nefrendes, sive porcellos, domi postea nutriédos. Statim ipse ad hoc onus se obtulit, dicens, se huius rei magnam peritiam habere: (quod semper dicere solebat, cum materia erat vilis ac contemptibilis) petijt ergo facultatem, Fratrem illum comitandi: & in reditu, cum unus ex porcellis defatigaretur, Pater illum super humeros ad collum accepit, quemadmodum pingi solet Pastor ille Euangelicus, qui perditam ouem inuentam, ad caulam portauit: & quemadmodum fecit Carlomannus monachus in monte Casinate, dum conuentus gemmam custodiret, omnibus obstupetibus, quod qui adeò magnus fuissest in mundo, eò se demitteret, ut ouem super humeros portaret: cum igitur porcellus sit res adhuc vilior, non parvam affert admiratio-

Mm 5

miratio-

mirationem, quod vir adeò alias nobilis, & qui fuisset Salmaticensis Vniuersitatis Rector, & inter nos ipsos Sacerdos, qui tanti fieret: illum in humeris portaret. Statim atque ad Collegiū pervenit, coepit ex nō coctis lateribus haras extrahere, in quibus eos custodiret; dabatq; illis cum magna cura certis horis ad comedendum. Et quia tēpus erat valde calidū, Sol eius caput læsit, ex quo febres sunt ortæ, quæ valde illum vrebant: & ut ipse mihi dixit, absq; vlla cōparatione, maior erat æstus internus, quam exterius appareret. Morbus ita creuit, ut die undecima vitam finiret, Sacramentis omnibus magna pietate suscep̄tis, mortemq; ipsam accipiens cum magna suæ voluntatis coro tempore, quo vixit in Societate. Et quamuis non fuerint multi anni; fuerunt tamen multa & magna valde eius merita, ob continuum & extraordinarium feruorem in suis humiliationibus, mortificationibus, & sanctis alijs operibus, quæ suprà retulimus: ideoque copiosum valde præmium procul dubio pro eis acceperit; & videtur voluisse, in morte magistrum sequi, quem secuens fuerat in vita. nam eodem mense Iulio Anni 1580. vterque obiit, licet Magister paucis diebus ante discipulum, vt statim diceamus.

MAGNO etiam studio insignis hic vir curabat, ut, qui in tertia probatione versabantur, viri fierent valde spirituales, valdeque afficerentur ad Orationem & familiaritatem cum Deo: & quos videbat specialē ad id propensionē & aptitudinem habere, & à Deo præueniri, eos amplius iuuā-

iuabat ac delectabatur, diutiū cum eis agere, &
versari. Et hoc nomine sāpius tunc agebat cum
Patre Christophoro Gonzaluo, tunc etiam ter- *Christophor-*
tiam Probationem agente, cui Deus valde excel- *rus Gonzal-*
ix Orationis donum communicauerat. Et quo- *us.*
niā insignes quoque alīz dotes locum in eo ha-
bebant, eruditioñis, Prudentiæ ac Zeli, eum in-
struebat, vt posset agere Magistrum Nouitiorum,
quōd breui post factum est Metinæ: quamuis bre-
ui suum cursum absoluit. Cum hoc Patre frequen-
ter ego tunc egī: quemadmodum enim tempore
studiorum de solis rebus literarijs agebamus;
ita nunc solūm de rebus spiritualibus. Quæsiū
ab eo, quando, & qua ratione Deus illi tam ex-
celſæ Orationis donum communicasset? respon-
dit: cū statuisset viriliter, firmoque animo ope-
re exequi, quoddam desiderium, quod ei Domi-
nus idem suggerebat, mortificandi scilicet ina-
nem gloriam in materia literaria. Incepit e-
nim studia philosophica cum magna opinione
ingenij, & magnæ capacitatris indicijs. Cumq[ue]
valde vexaretur ab spiritu vanitatis, dabat ope-
ram, vt non negligens ipsa studia, quantum meri-
tò debebat, occasiones quæreret, ex quib. alij exi-
stimarent ipsum parum scire, & parui esse ingenij.
Quærēbat sāpe, quōd sciebat benē; sed quasi illud
nō intelligeret; ad primā sui argumēti respōsionē
tacebat, quasi nihil haberet, q[uod] amplius opponeret
nō cōtēdebat, quōd alij; vt viciſſe videātur, facere
solent; nec proteruē se opponebat aliorū dictis &
sententijs; libenter videbat illustriores & maioris
honoris Actus alijs deferri; sibi autē ipsi accipie-
bat, quōd min⁹ erat honorificū. His & similib. alijs
morti

mortificationibus dexterè factis, alijs non aduentibus, ex industria fieri: amisit aliquid opinonis, ingenij, & eruditionis suæ: apud Deum tamen magnum sibi religiosi viri nomen comparuit; quod remunerauit admittendo illum ad suam dulcem familiaritatem, sequé illi in Oratione varijs modis communicando cum magna sua quiete, & solatio. Huiusmodi colloquia de Deo valde utilia esse solent inter eos, qui proficere cupiunt: modo cum humilitate & sancto zelo dicantur: nam quod vñus sentit, est instructio & calcar alterius: quare hæc cum illo Patre consuetudo multum mihi profuit: coepi enim meam deceptionem deponere; & credere, non esse adeò difficile, atque ego existimabam, ludibria amare & contemptus; & hanc esse viam ad proficiendum & crescendum coram Deo.

Sed ulterius progredebatur P. Balthassaris industria, qui ne in materia Orationis & spiritus in illud extremum incideremus, ut nimium addicti quiete & recollectioni nostræ negligeremus agere cum proximis de spirituali animarum bono, ad hoc nos in suis exhortationibus etiam exstimulabat: è quod adeò esset proprium nostræ vocatio- nis munus: ideoque dicebat, nimium hoc studium recollectionis in hominibus Societatis non esse spiritum Dei: cùm nobis cōstet, diuinam eius maiestatem contrarium velle, ad quod nos vocauit: nec illud est tutius: nam securitatem non dat angulus, sed protectio Dei, qui etiam in cubiculo potest nos deserere, si propria voluntate ad illud nos recipiamus; & proteget etiam in medio foro, si ex eius obedientia eò nos conferamus; nec est

veilius:

utilius: nam tali nimis amanti quietem, Deus subtrahit portionem spiritus tanquam otioso & inutili seruo. In eundem finem alia adferebat, quæ superius retulimus, de excelsis eius internis sensis. Sed nominatim perpendebat, quod cum Christus *Mat. 26.40.*
D. N. ter in eadem nocte Orationem suam interruperit, ut suos tres discipulos dormientes excitaret: non adeo sic mirum, si nos interrumpamus aut omittamus nostram, quando id exigit necessitas, ad excitandas animas somno peccatorum, aut torporis oppressas. Neque valet excusatio, quod alijs ex obligacione incumbat, illis necessitatibus attendere: pius enim *Samaritanus* non passus est *Luce 10.30.*
elabi sibi occasionem, eò quod alij eam neglexerint: nam licet Sacerdos & Leuita præterierint absque compassione eius, qui inciderat in latrones, & vulneratum reliquerant: ipse tamen suum iter interrupit & substitit, ut eius necessitati subveniret. Non itaque negligendæ sunt huiusmodi oportunitates, quando illas Deus nobis manifestat. Si inuenis (inquit) frustum auri in terra: statim te ad illud accipiendum demittis, non querens, cur ille, qui præcessit, non acceperit. Quodnam igitur aurum est preciosius aliqua anima? & quis thesaurus magis te potest dirare, quam si illam lucreris? cum idem Dominus dixerit: *si separaueris Lete. 15.19.*
pretiosum à vili quasi os meum eris. Sed, ne in hoc alterum extremum incideremus nimium cum proximi sedendi, cum propria nostra iactura, in memoriam nobis, cum magno interno sensu illud Christi Domini dictum reuocabat: *quid prodest Matt. 16.26.*
homini si mundum vniuersum lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur? Et hac occasione dicebat

bat aliquā ex ijs, quæ suprā cap. 7. ad idēm pro-
positum retulimus.

Ex quo siebat, vt vellet per modum probatio-
nis exercere nos eo tempore in ministerijs iuan-
di proximos, ut disceremus ea cum spiritu coniū-
gere. Eos, qui talētū habebant, iubebat concio-
nari in templo nostro; reliquos diebus Dominicis
mittebat pedites singulos cum singulis socijs No-
uitijs per pagos vicinos, ut pueros docerent Chri-
stianā doctrinam, aut concionarentur illis; & qui
apti ad id erant, etiam Confessiones audiret libe-
ter etiam aliquas Missiones ad breue tempus in-
stitui videbat, non solū, vt Societas experien-
tiā haberet de qualitatibus suorum Operario-
rum hoc anno; sed etiam ob ingentem fructum,
qui ordinariē ex eis percipitur, ex conuersione &
remedio multarum animarum, valde hoc subsi-
stio indigentium: & quos nouerat, talentum ha-
bere ad huiusmodi Missiones, cupiebat, vt se ad il-
las applicarent. Habuit aliquo tempore Collegij
Ministrum P. Iacobū Vella, D. Christophori Vel-
la Archiepiscopi Burgensis cognatū, quē, cūm val-
de dispositū videret ad proficiēdū in spiritu enim
exercebat, mortificabat ac cælabat, quasi aliquem
Nouitium: & ille adeō se eius directioni apta-
bat, vt præcellens euaserit; nouit Pater Balthas-
sar in eo magnum talentum, & ad huiusmo-
di Missiones applicationem: ideoque paulo pōst
cœpit se exercere in varijs locis, magnis, & paruis,
principiū in mōtibus Legionis & Astorgæ, cōcio-
nando cū magno zelo & fructu, de salute animarū:
adeoq; erat infatigabilis & feruens in huius gene-
ris laboribus, vt vix esset socius, qui sequi illum
posset.

posset. Et cum per annos aliquot in illis ministerijs fuisset occupatus, voluit Deus eum reducere Villa-Gartiam, ut finem ibi laboribus eius impuneret, accedente felici morte. Nam cum finita quadam Missione, per Collegium hoc Abulam statim iudicatus est mortem allaturus. Eo tempore aderam ego, & placuit Deo D.N. ut in ea presura illi adesse, cumque iuuare possem. Erat hic Pater timorat^e valde conscientiæ, & nonnihil scrupulosæ, ita ut interdum à faciendo sacro se subduceret, nisi Superior, ut ficeret, ei præscriberet. Initio statim huius morbi adeo horruie redditurus, ut valde anxie & solicitè à Deo pereceret, produci sibi adhuc ad annum unum vitam, ut ampliorem posset facere poenitentiam. Ego magnæ eius puritatis, & sanctitatis benè conscius pro viribus eum consolabar, & animabam, cuperet vitam sibi produci, quem morbus cum magna celeritate ad mortem deducebat, ideoque conatus sum hominem ab ea anxietate liberare, dicens ei: iam Deum profundissimis suis iudicij^s, non minus nobis utilibus, quam in se luctis, nobis satis ostendere, nolle ipsi vitam producere, ideoque ut cum diuina eius voluntate suam conformaret: hoc enim utilius multò ipsi futurum, quam longiorem vitam, etiam ad poenitentiam agendum, petere, cum multæ cœsusque ipse fecisset! Placuit itaq; Deo, tūc fidelia eius ac diuturna servitia remunerare, remouendo ex tempore omnes timores, quibus antea angebatur, cum tāta saltit^s

I. Cor. 15.57 suæ spe & fiducia, vt habens Crucifixum in mani-

bus ingenti cum feroore diceret, *gratias Deo qui dedit nobis victoriam per I E S V M Christum.* Et cum hac fiducia & animi lætitia sexto die fœliciter obijt: obtinuitq; gloriæ coronam propter obtentam victoriam: & ego cum magna pace & consolatione tam fœlicem eius transitum vidi. Deum laudās, quod ita in morte corroboret & consoletur seruientes iphi cum timore & tremore pertotam vitam: præcipue in ea occupatione, qua animæ iuuantur: ut is plures secum deducat ad cælos, iuxta illud Apostoli ad suum discipulum Timo-

**I. Timoth. 4.
16.**

theum: *attende tibi, & doctrinæ insta in illis: hoc enim faciens, & te ipsum saluum facies, & eos, qui te audiunt.* Hæc tria sunt præcipua quæ P. Balthassar valde commendabat tertiam agentibus Probationem, optans illos excellentes euadere in Oratione, Mortificatione, & zelo animas iuuandi; & coniungere Theoriam praxi, quæ perficit opus. Alia prætermitto, quæ adferre potuissim, contentus quod hæc insinuauerim, non solùm vt, quod ad P. Balthassarem pertinet, referrem; sed etiam, vt intelligamus, quām fuerit cælestè consilium Patris nostri S. Ignatij, quod constituerit in Societate tertium hunc Probationis, & recollectio- nis annum, post absoluta studia. Et vtinam eadem ratio in alijs quoque Religionibus, quæ in literarijs studijs occupantur, constitueretur vt studio hoc Orationis accedente reparareretur ferores spíritus; qui, dum illis seriò dant operam, debilitatur & hebetatur. Ad quod plurimum iuuat, quod qui aliquot annos in scientijs comparandis posuerant, iterum fiant infantes, vt verè magni euadant

dant; & agant secum tanquam stulti & ignari, vt
euant perfectè sapientes in scientia spiritus,
quæ dat esse vitam & robur Scholasticæ. Quod si
vel vnum annum cum diligentia ponant in hac
spiritus facultate: hic sufficiet, ad reddendos i-
psos contentos, & ad proficiendum in tota vita;
& vt ipsorum labores erga proximos splendorem
suum habeant, & utiles fructus proferant, ad ma-
iorem Dei gloriam, suæque Religionis & Eccle-
siae totius honorem.

CAPUT XLVIII.

*NOMINATVR PROVINIAE
Toletanae Praepositus Prouincialis, ad quā
se per exercitia preparat; in quibus in-
gentia percipit sensa de Paupertate,
contemptibus, ac Doloribus
Christi Domini.*

VM Patri Nostro Generali in-
notuisset, quæ exactè & utiliter
P. Balthassar Aragoniam
Prouinciam visitasset, nec suc-
cederet profectio eius, vt esset
Prouincialis Peruanus, consti-
tuit eū Anno 8o. Prouincialē To-
letanæ Prouinciæ, vt omnes Hispaniæ Prouinciæ
talis viri doctrina & spiritu fruerentur. Ostendit
autem P. Generalis quanti illum faceret, cum ijs,
qui ea de re cum ipso agebant, annueras, dixit do-
vobis optimum quod habeo, pro vestra Prouin-
cia, cum P. Balthassarem vobis assigno. Hoc nun-
cio accepto in quadragésima, statim se recepit

Nn

per